

U predahu Konferencije Male antante na Bledu, 24. avgust 1938.

During the recess at the Conference of Little Entente in Bled, August 24, 1938

Njegovo Veličanstvo Kralj Jugoslavije,
Njegovo Veličanstvo Kralj Rumunije
i
Predsednik Republike Čehoslovačke,

U želji da održe i organizuju mir,

Rukovođeni čvrstom voljom da pojačaju privredne veze sa svim državama bez razlike, a naročito sa državama Srednje Evrope,

U težnji da očuvaju mir u svim prilikama, da omoguće evoluciju ka definitivnoj stabilizaciji prilika u Srednjoj Evropi i da zajamče poštovanje zajedničkih interesa njihovih triju zemalja,

Rešeni da, u tom cilju, daju prirodnu i stalnu osnovu prijateljskim i savezničkim odnosima koji postoje između triju država Male antante, i

Ubeđeni u potrebu ostvarenja ove stabilnosti, putem potpunog izjednačenja njihove opšte politike, i obrazovanjem jednog upravnog organa ove zajedničke politike, grupa triju država Male antante, obrazujući na taj način jednu višu međunarodnu jedinicu, a kojoj mogu pristupiti i druge države pod uslovima koji se imaju ugovoriti u svakom posebnom slučaju,

Odlučili su da potvrde ovo što sledi u niže izloženim odredbama, i Odredili su kao svoje punomoćnike, i to:

Njegovo Veličanstvo Kralj Jugoslavije:
Njegovu Ekselenciju gospodina Bogoljuba D. Jevtića, ministra inostranih poslova,
Njegovo Veličanstvo Kralj Rumunije:
Njegovu Ekselenciju gospodina Nikolu Tituleska, ministra inostranih poslova,
Predsednik Republike Čehoslovačke:
Njegovu Ekselenciju gospodina Eduarda Beneša, ministra inostranih poslova,

Koji su se, pošto su podneli svoja punomoćja, saglasili o odredbama, koje slede:

Član I.

Ustanovljava se kao upravni organ zajedničke politike grupe tri države jedan Stalni savet država Male antante, sastavljen od ministara inostranih poslova triju respektivnih zemalja ili od

naročitih delegata naimenovanih u tu svrhu. Odluke Stalnog saveta donosiće se jednoglasno.

Član 2.

Stalni savet, sem svojih redovnih odnosa, koji se održavaju diplomatskim putem, sastaje se obavezno najmanje tri puta godišnje. Jedan od obaveznih godišnjih sastanaka držaće se, naizmenice, u svakoj od tri države, a drugi u Ženevi za vreme sastanka Skupštine Društva naroda.

Član 3.

Predsednik Stalnog saveta je ministar inostranih poslova one države u kojoj se drži obavezni godišnji sastanak. Njemu pripada inicijativa za određivanje dana i mesta sastanka, on određuje dnevni red i priprema odluke koje se imaju doneti. Sve do prvog obaveznog sastanka naredne godine, on ostaje Predsednik Stalnog saveta.

Član 4.

U svim pitanjima koja se raspravljaju kao i u svim odlukama koje se donose, bilo kad se tiču međusobnih odnosa država Male antante, bilo kad se tiču njihovih odnosa sa trećim, strogo će biti poštovano načelo potpune jednakosti triju država Male antante.

Član 5.

Prema potrebama situacije, Stalni savet može odlučiti da se zastupanje ili odbrana gledišta država Male antante u nekom određenom pitanju poveri jednom jedinom delegatu ili Delegaciji jedne jedine države.

Član 6.

Za svaki politički ugovor svake države Male antante, za svaki jednostrani akt kojim se menja sadašnja politička situacija jedne od država Male antante s pogledom na neku treću državu, kao i za svaki privredni sporazum koji povlači važne političke posledice, biće u buduće potreban jednoglasni pristanak Saveta Male antante.

Sadašnji politički ugovori svake države Male antante sa trećim državama biće postepeno i ukoliko je to moguće izjednačeni.

Član 7.

Ustanovljava se jedan Privredni savet država Male antante radi postepenog koordiniranja privrednih interesa triju država, bilo između njih samih, bilo u njihovim odnosima sa trećim državama. On će biti sastavljen od privrednih, trgovinskih i finansijskih specijalista i stručnjaka i funkcionisaće kao pomoćni savetodavni organ Stalnog saveta u njegovoj opštoj politici.

Član 8.

Stalni savet može da ustanovljava druge stalne ili privremene organe, komisije ili odbore bilo radi nekog specijalnog pitanja, bilo radi niza utvrđenih pitanja u cilju da ih prouče i da pripreme njihova rešenja za Stalni savet.

Član 9.

Ustanovljava se Sekretarijat Stalnog saveta. Njegovo sedište određuje se uvek za godinu dana u prestonici predsednika Stalnog saveta za tu godinu. Jedan odsek Sekretarijata funkcionisaće stalno u sedištu Društva naroda u Zenevi.

Član 10.

Zajednička politika Stalnog saveta biće prožeta opštim načelima sadržanim u svim velikim međunarodnim aktima poratne politike, kao što su Pakt Društva naroda, Pariški Pakt, Opšti Akt Arbitraže, eventualne konvencije o razoružanju i Paktovi Lokarna. Uostalom, u ovom Paktu ne može biti ničega što bi se protivilo načelima i odredbama Pakta Društva naroda.

Član 11.

Konvencija o savezu između Rumunije i Čehoslovačke, od 23. aprila 1921. god., između Rumunije i Jugoslavije, od 7. juna 1921, i između Čehoslovačke i Jugoslavije, od 31. avgusta 1922, koje su 21. maja 1929. bile produžene i koje su dopunjene odredbama ovog Pakta, kao i Opšti Akt o Koncilijaciji, Arbitraži i Sudskom raspravljaju potpisan od triju država Male antante u Beogradu, 21. maja 1929, obnavljaju se na neograničeno vreme.

Član 12.

Ovaj Pakt biće ratifikovan i razmena ratifikacija izvršiće se u Pragu, najkasnije prilikom prvog obaveznog sastanka. On će stupiti na snagu na dan razmene ratifikacija.

U POTVRDU ČEGA su napred imenovani Punomoćnici potpisali ovaj Pakt.

RADJENO u Zenevi, 16. februara 1933, u tri ravnoglasna primerka.

M.P. B.D. Jevtić, s.r.

M.P. N. Titulesko, s.r.

M.P. Eduard Beneš, s.r.

Izvori: Službene novine, 1933, br. 75-XXIV;
Zbirka SMIP-a, 1933, str. 47;
Recueil des traités SDN, v. CXXXIX, p. 233;
Martens, NRG, 3-ème série, t. XXVIII, p. 223. .

Napomena. - Pakt je ozakonjen 29. marta 1933, a ratifikacije razmenjene 30. maja 1933. Tri

ministra su na zasedanju u Beogradu, decembra 1932, odlučili da istaknu potrebu jačanja odbrambenog sistema Male antante. Razlozi za to bili su brojni: opšti događaji u Podunavlju, italijanske aktivnosti i uticaj u regionu, porast revanšizma i promena režima u Mađarskoj sa usmerenijom saradnjom sa Rimom i Berlinom, kao i porast zahteva za revizijom granica, zahteva za podunavskom federacijom i dobijanje prava Nemačke za naoružavanje. Dolazak Hitlera na vlast zahtevao je da se organizacija nazove "nova" Mala antanta (Beneš). Zato je Stalni savet Male antante na svom zasedanju u Ženevi doneo ovaj Pakt saglasno duhu Društva naroda i dotadašnjim ugovorima koji su produženi na neodređeno vreme. Veze i odnosi tri države su učvršćivani, a one više nisu mogle zaključivati ugovore bez međusobne saglasnosti. Vlade država Male antante su 1. marta 1933. izdale u Ženevi zvanično saopštenje o tome da novi Pakt ne sadrži tajne odredbe vojne prirode, kako je to prikazivala propaganda "druge strane". One su zamolile generalnog sekretara Društva naroda da upozna zemlje članice da ne postoje tajni sporazumi, da su priče o tome (u štampi) netačne i da su njihove međusobne obaveze saglasne ugovorima registravane u Društvu naroda.

(Prof. Momir Stojković, "Balkanski ugovorni odnosi 1876-1996.")